

ඉහළ විල ඔය නිමිනයේ ප්‍රාග් ඓතිහාසික ස්ථාන පිළිබඳ පුරාවිද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්

ඒ.එස්. දේශාන්

පුරාවිද්‍යා අධ්‍යයන අංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය. deshangs92@gmail.com

ප්‍රමුඛ පද: ඉහළ විල ඔය, ප්‍රාග් ඉතිහාසය, තාක්ෂණය, මධ්‍ය ශිලා යුගය

හැඳින්වීම

ඉහළ විල ඔය නිමිනය පිහිටා ඇත්තේ මොනරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ සියඹලාණ්ඩුව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේය. වත්කේගම, ඇතිමලේ, කොටියාගල යන ප්‍රදේශයන්ගෙන් ආරම්භවන උප ශාඛා කිහිපයකින් ඉහළ විල ඔය නිමිනය පෝෂණය වේ. මෙම නිමින කලාපයේ ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගයේ සිට ජනාවාසකරණය පිළිබඳව සාධක හඳුනාගත හැකිය. මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ මෙතෙක් පුරාවිද්‍යා ගවේෂණ හා කැනීම් සිදුවී ඇත්තේ අවම වශයෙනි. ඉහළ විල ඔය නිමිනයේ පර්යේෂණ සුදුවී නොමැති තරම්ය. මෙම නිමින කලාපයේ මෙතෙක් ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගය හා සම්බන්ධ සාධක හඳුනාගෙන නොමැත. ක්ෂේත්‍රය ආශ්‍රිතව මෙතෙක් විධිමත් පුරාවිද්‍යා ගවේෂණයක් හෝ වාර්තාකරණයක් සිදු වී නොමැත. අතරමැදි වියලි කලාපයේ ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයා ගේ තාක්ෂණය කෙබඳු ද? යන්න මෙහි මූලික ගැටලුව විය. අසම්පූර්ණ වූ ලාංකේය ප්‍රාග් ඉතිහාසයට මෙම පර්යේෂණය වැදගත් කාර්යයක් ඉටුකරනු ඇත. ක්ෂේත්‍රයේ අනාගත පර්යේෂණ සඳහා ද මෙය වැදගත් වන්නේ ඒ නිසාය.

ක්‍රමවේදය

ඉහළ විල ඔය නිමිනයේ ප්‍රාග් ඓතිහාසික පුරාවිද්‍යා ස්ථාන හඳුනා

ගැනීම හා වාර්තා කිරීම ප්‍රාග් ඓතිහාසික පුරාවිද්‍යා ස්ථානයන්හි ව්‍යාප්තිය හඳුනා ගැනීම හමු වූ පුරාවස්තු වර්ග කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ විය. ක්ෂේත්‍රයේ සිදුකරන ලද අහඹු ගවේෂණයක ප්‍රතිඵලයක් ලෙස පුරාවිද්‍යා ස්ථාන හඳුනා ගැනීමට හැකි විය.

ප්‍රතිඵල හා සාකච්ඡාව

මෙම පර්යේෂණයේදී ප්‍රධාන ප්‍රාග් ඓතිහාසික පුරාවිද්‍යා ස්ථාන දෙකක් හඳුනා ගැනීමට හැකි විය. මොරමල් කන්ද (MOK PRH S) හා කඳුරුගොඩ (KAG PRH c S) එම ස්ථානයන්හි තාවකාලිකව යොදන ව්‍යවහාර වේ. එම ස්ථාන ද්විත්වයම හඳුනාගනු ලැබුවේ ලෙන් ආශ්‍රිත පිහිටි ප්‍රාග් ඓතිහාසික පුරාවිද්‍යා ස්ථාන ලෙසට ය. මොරමල් කන්ද (MOK PRH c S) ලෙන පිහිටා ඇත්තේ උතුරු අක්ශාංශ 06⁰ 47' 17.9'' නැගෙනහිර දේශාංශ 081⁰ 29' 22.1'' ක් අතරය. මුහුදු මට්ටමේ සිට 151m ක් උසින් මෙම ලෙන පිහිටා තිබෙයි. නැගෙනහිර දෙසට මුහුණලා ඇති ලෙන උතුරු දකුණු දිශානුගතව ව්‍යාප්ත වේ. ලෙනෙහි දිග 53m ක් ද පළල 12m වේ ලෙනෙහි උපරිම උස 5.5m කි කඳුරුගොඩ (KAG PRH c S) ලෙන පිහිටා ඇත්තේ උතුරු අක්ශාංශ 06⁰ 50' 29.4'' ක් නැගෙනහිර දේශාංශ 081⁰ 28' 55.9'' ක් අතරය. මුහුදු මට්ටමේ සිට

164mක් උසින් මෙම ලෙන පිහිටා තිබේ. බටහිර දෙසට මුහුණලා ඇති ලෙන උතුරු දකුණු දිශානුගතව ව්‍යාප්ත වේ. ලෙනෙහි දිග 21.3m ක් ද පළල 9.5m වේ. ලෙනෙහි උපරිම උස 3.5m කි මෙම ලෙන් ද්විත්වයම මානව ක්‍රියාකාරකම් වලට ලක් වී තිබෙයි.

ඒ නිසාම මෙහි ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගයට අදාළ පුරාවිද්‍යා දත්ත රැසක් හඳුනා ගැනීමට හැකි විය. ඒ අතර ශිලා මෙවලම් හා බෙල්ලන් හඳුනාගැනීමට හැකි විය. ලෙනෙහි මතුපිට සිදුකරන ලද ගවේෂණයට අනුව ශිලා මෙවලම් ලෙස හඳුනාගත හැකි මෙවලම් 17ක් ද බෙල්ලන් කිහිප දෙනෙකු පිළිබඳ සාධක ද ඒ අතර විය. මොරමල් කන්ද (MOK PRH c S) ස්ථානයෙන් ශිලා මෙවලම් බහුතරයක් හමු වෙයි. ශිලා මෙවලම් 13ක් මෙම ස්ථානයෙන් හමුවන අතර කඳුරුගොඩ (KAG PRH c S) ස්ථානයෙන් හමුවන්නේ ශිලා මෙවලම් හතරකි. මොරමල් කන්ද (MOK PRH c S) ස්ථානයෙන් ශිලා මෙවලම් අතර තිරුවානා (Qirtz) 5ක් හා කහද (Chert) 8ක් වශයෙන් ඒ අතර වෙයි. සියලුම තිරුවානා (Qirtz) විනිවිද පෙනෙන තිරුවානාය (Clear qirtz) . බහුතරයක් කහද (Chert) කහපැති කහදය (Yellow chert) . කඳුරුගොඩ (KAG PRH c S) ස්ථානයෙන් හමුවන්නේ ශිලා මෙවලම් 4ම කහපැති කහදය (Yellow chert). ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයාගේ ආහාර රටාව පිළිබඳ සාදක කිහිපයක් හඳුනාගත හැකි විය. එම තොරතුරු හමුවූයේ මොරමල් කන්ද (MOK PRH c S) ස්ථානයෙන් ය. එම සාධක අතර වූයේ බෙල්ලන් කිහිප දෙනෙකි. ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයා ගේ තාක්ෂණය පිළිබඳ තොරතුරු රාශියක් මෙම ස්ථාන

අතරින් හඳුනා ගැනීමට හැකි විය. හමුවූ ශිලා මෙවලම් ක්ෂුද්‍ර ශිලා මෙවලම් ය. එම ශිලා මෙවලම් බහුතරයක් 2.5 cm - 4.8 cm අතර විය. ඒ අතර බහුතරය උල් මෙවලම් (Point tools) ය. ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයා ගේ ආහාර රටාව පිළිබඳ සාදක හඳුනාගත හැකි වූයේ මතුපිට සාධක මගින් පමණි. හමු වූ බෙල්ලන් ජලයේ වාසය කරන බෙල්ලන්ය. එම බෙල්ලන් ගේ මධ්‍යයයේ සිදුරු සහිත විම ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයා බෙල්ලන් ආහාරයට ගත් බවට සාධකයකි. ප්‍රදේශයේ වර්තමානයේ ජීවත්වන බොහෝ කුඩා හා මධ්‍ය ප්‍රමාණයේ සතුන් ද ආහාර පිණිස භාවිත කළ බවට උපකල්පනය කළ හැකි වේ. ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයා ගේ අභිචාර පිළිබඳ සාදක හඳුනා ගැනීමට ප්‍රමාණවත් සාධක ක්ෂේත්‍රයේ නොවී ය. ගල් ලෙන් බිත්ති මත සිතුවම් කිහිපයක සාදක පැවතිය ද ඒවා ප්‍රාග් ඓතිහාසික සිතුවම් ලෙස හඳුනා ගැනීමට අපහසු ය. නිශ්චිතව ම මෙම ස්ථාන කාල නිර්ණය කිරීමට ප්‍රමාණවත් තාක්ෂණයක් නොමැති අතර ශිලා මෙවලම්වල තාක්ෂණය අනුව මධ්‍ය ශිලා යුගයට අයත් විය හැකි බව උපකල්පනය කළ හැකි වේ.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

Deraniyagala,S.U. (1992) *The Prehistory of Sri Lanka: an Ecological Perspective*. Colombo: Archaeological Department.

Lewis,F (1916) *Note on an Exploration in Eastern Uva and Southern Panama*, **Journal of Royal asiatic society (C.B)** 1914,volume xxiii pp 227-294, Colombo: The Colombo apothecaries co.ltd.